

**TĚŠÍNSKÉ
DIVADLO**
ČESKÁ SCÉNA

ŠUMAŘ NA STŘEŠE

Podle originálu Sholem Aleichem Stories,
se svolením Arnolda Perla

JOSEPH STEIN Libreto

JERRY BOCK Hudba

SHELDON HARNICK Texty písní

Produkce na New York Stage od Harolda Prince

JEROME ROBBINS Originální newyorská produkce,
režie a choreografie

Tato produkce je uváděna po dohodě s Music Theatre
International (Europe) Limited: www.mtishows.eu

M. Liška

Ředitel a šéf České scény Petr Kracík
Dramaturgyně České scény Alice Olmová

Těšínské divadlo Český Těšín
příspěvková organizace

ŠUMAŘ NA STŘEŠE

Premiéra 5. 9. 2021 / 17:30

Libreto

JOSEPH STEIN

Hudba

JERRY BOCK

Texty písní

SHELDON HARNICK

Překlad

Zdeněk Nerušil

Scéna

Jaroslav Milfajt

Kostýmy

Marta Roszkopfová

Choreografie

Gabriela Klusáková

Korepetice a hudební nastudování

Miroslav Liška

Dramaturgie

Alice Olmová

Režie

Petr Kracík

Inscenace vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a města Český Těšín

OSOBY A OBSAZENÍ

Tovje, mlékař

Golde, jeho žena

Cajtl, první dcera

Hodl, druhá dcera

Chava, třetí dcera

Šprince, čtvrtá dcera

Bajlka, pátá dcera

Jente, dohazovačka

Motl Kamzojl, krejčí

Šandl, jeho matka

Perčík, student

Lajzr Volf, řezník

Mordche, hostinský

Rabín

Mendl, jeho syn

Avram, knihkupec

Nahun, žebrák

Bába Cajtl, babička Golde

Fruma Sára, první žena Lajzra Volfa

Policajt

Fed'ka, mladý Rus

Saša, jeho přítel

Šumař

Vesničané

Miroslav Liška

Jolana Ferencová / Šárka Hrabalová

Petra Sklářová / Markéta Šlowiková

Bára Vidomská

Eliška Adamovská

Barbora Sedláčková

Eliška Žilková j. h.

Lenka Waclawiecová

Ondřej Frydrych

Barbara Szotek-Stonawski

Denis Kuboň

Zdeněk Klusák

Miloslav Čížek

Vítězslav Kryške

Tomáš Hába

Jiří Krupica

Josef Bičíště j. h.

Adéla Krulíková

Jolana Ferencová / Małgorzata Pikus

Zdeněk Hrabal

Tomasz W. Przybyla

Petr Sutorý

Iwona Bajger

Jolana Ferencová / Adéla Krulíková / Jiří Krupica

Petr Sutorý / Gabriela Klusáková j. h. / Andrea Kovářová j. h.

Klára Twardziková j. h. / Dominik Grącz / Marek Krzemień j. h.

Michal Staš j. h.

Dominik Grącz

Libuše Berková

Inspice

Nápověda

J. Ferencová

Joseph Stein

[1912–2010] Narodil se v New Yorku židovským přistěhovalcům z Polska. Po studiích pracoval až do roku 1945 jako sociální pracovník, zároveň začal psát komediální skeče. Debutem se v roce 1948 stala revue *Lend an Ear*, do které přispěl několika scénkami. Jeho první muzikál *Plain and Fancy* [1955] pojednával o dvojici vzdělaných Newyorčanů pobývajících v pensylvánské komunitě protestantů odmítajících jakoukoli techniku, módu či rovnost pohlaví. V dalších letech následovaly muzikály *Mr. Wonderful* [1956], *The Body Beautiful* [1958], *Juno* [1959] nebo *Take Me Along* [1959] podle hry Eugena O'Neillů. Úspěšná byla také jeho komedie *Enter Laughing* [1963]. V roce 1964 následoval *Šumař na střeše*, za nějž Stein obdržel cenu Tony Award a také ocenění Drama Critics' Circle Award. Další nominace na Tony získal za svá libreta k muzikálům *Zorba* [1968] s hudbou Johna Kanderů a *Rags* [1986] skladatele Charlese Strouse. Napsal také libreto k muzikálu *The Baker's Wife*, jenž byl uveden v roce 1989 v Londýně a nominován na Cenu Laurence Oliviera. Stein je rovněž autorem scénářů k filmovým verzím svých děl *Enter Laughing* a *Šumař na střeše*. V roce 2008 byl uveden do Divadelní síně slávy, získal Cenu sdružení amerických dramatiků za celoživotní dílo a několik dalších ocenění.

D. Kuboň

Jerry Bock

[1928–2010] Už od dětství se učil hře na piano. Svůj první muzikál Big As Life napsal během studií na univerzitě. Jeho broadwayským debutem se stala muzikálová revue Catch a Star [1955], o rok později následoval muzikál Mr. Wonderful. Krátce poté se Bock seznámil s textařem Sheldonem Harnickem, s nímž během následujících let napsal sedm muzikálů: The Body Beautiful [1958], Fiorello! [1959, vítěz všech tří významných broadwayských ocenění – Tony Award, Ceny newyorských kritiků a Pulitzerovy ceny za drama], Tenderloin [1960], She Loves Me [1963], Šumař na střeše [Fiddler on the Roof, 1964], The Apple Tree [1966] a The Rothschilds [1970]. Většina jejich děl se zaměřovala na osudy obyčejných lidí statečně bojujících se smůlou, problémy či jinými těžkými životními okolnostmi. Bock byl společně s textařem Harnickem oceněn uvedením do americké Divadelní síně slávy, Cenou Johnna Mercera a oceněním „Duch americké kreativity“. Sám Bock si však nejvíce cenil čestného doktorátu, který mu byl udělen jeho almou mater, tedy Wisconsinskou univerzitou – právě tam totiž poznal svou ženu a právě tam se rozhodl stát se skladatelem. Za svůj nejúspěšnější „hit“ považoval svou rodinu.

Sheldon Harnick

[1924] Během studií se věnoval hře na housle a začal psát první písně. V roce 1943 narukoval, ve volném čase pokračoval v tvorbě. Po válce vystudoval a krátce se živil jako houslista. V roce 1950 se přestěhoval do New Yorku a psal texty pro muzikály a hudební revue. V polovině 50. let začal spolupracovat s Jerry Bockem, jejich prvním muzikálem se stal The Body Beautiful [1958], následovaly Fiorello [1959], Tenderloin [1960], She Loves Me [1963], Šumař na střeše [Fiddler on the Roof, 1964], The Apple Tree [1966] a The Rothschilds [1970]. Několika písněmi přispěl i do muzikálů Baker Street [1965], Cyrano [1993] a do televizního muzikálu The Canterville Ghost [1966]. Napsal i libreto k opeře Coyote Tales [1989] k hudbě Henryho Milliconeho. V roce 2003 vytvořil hudbu i texty k muzikálu Dragons [2003]. Do angličtiny převodl také několik operních, operetních a muzikálových libret, mj. Bizetovu Carmen nebo Lehárovu Veselou vdovu. Podílel se také na řadě reklam a reklamních show. Je držitelem Pulitzerovy ceny za drama za muzikál Fiorello! a čtyř Tony Award – první taktéž za muzikál Fiorello!, dvou za Šumaře na střeše [nejlepší muzikál, nejlepší texty písní] a poslední z roku 2016 za celoživotní dílo.

Šolom Alejchem

[1859–1916]

Šolom Rabinovič [jeho pseudonym Šolom Alejchem znamená jidiš pozdrav „mír s tebou“] je považován za jednoho z největších klasiků literatury jidiš. Narodil se na Ukrajině. Vystřídal mnoho povolání, mimo jiné byl rabínem či učitelem. Jeho tvorba je rozsáhlá a zahrnuje různé žánry, od románů přes divadelní hry, črty až po sbírky a povídkové cykly. Mimo vlastní tvorbu vydal několik rozsáhlých sborníků Židovské knihovny, v nichž jsou zastoupeni nejlepší židovští spisovatelé té doby. Jeho reakcí na protižidovské pogromy byl sborník Pomoc [1903], do kterého svým názorem přispěl např. i Lev N. Tolstoj, A. P. Čechov či M. Gorkij. Právě kvůli tomuto sborníku byl obžalován a stíhán. Proto odchází do Ameriky. Umírá 13. května 1916 v New Yorku.

„Život je sen pro moudré, hra pro blázný, komedie pro bohaté a tragédie pro chudé.“

Z. Klusák, D. Kubeň, M. Liška, P. Sklářová, J. Ferencová, B. Szotek-Stonawski

V. Kryške, T. Hába

Šumař na střeše

„Šumař na střeše. Bláznivý nápad, co? Jenomže u nás v Anatěvce je vlastně každej z nás tak trochu šumař na střeše. Všichni koukáme, jak si zafidlat nějakou tu pěknou písničku a nezlámat si přitom vaz. Ptáte se mě, proč tedy v Anatěvce vlastně zůstáváme, když se to s námi věčně houpá? Prostě proto, že jsme tady doma. A jak si udržujeme rovnováhu? Na to vám odpovím jedním slovem – tradicí.“ [Tovje]

Předobrazem pro legendární muzikál o síle tradic, lásky, rodinných vztahů a také o potřebě tolerance se stala kniha Šoloma Alejchema Šumař na střeše a jiné povídky odehrávající se na konci devatenáctého a začátku dvacátého století v carském Rusku, konkrétně na západě dnešní Ukrajiny v tzv. oblasti židovského osídlení. Tu obývali především chasidé, což je židovský náboženský směr, jehož záměrem bylo reformovat příliš intelektualizované studium talmudu [autoritativní celek židovského zákona a tradice] a vrátit se k přirozenému a obyčejnému náboženskému životu. Oblast židovského osídlení existovala od

roku 1791, kdy tam Židy vykázala carevna Kateřina Veliká, až do roku 1917. Židé zde žili ve štetlech, což byla městečka s výhradně židovským obyvatelstvem, které bylo pod důkladným dohledem úřadů a zároveň snadnou kořistí židobijců při pogromech. [O jejich životě na Zakarpatské Ukrajině vypráví v naší literatuře např. kniha Ivana Olbrachta Golet v údolí.]

Hrdinové Alejchemových povídek byli skuteční lidé – chudí a zbožní Židé, kteří žili a pomáhali si. Jsou to lidé dobromyslní, prostí, vynalézaví, veselí i smutní. Většinou ševci, hodináři, krejčí, podomní prodavači, zelináři nebo mlékaři jako Tovje, hlavní hrdi-

na nejen Alejchemovy knihy, ale také muzikálu Šumař na střeše.

Děj vypráví příběh chudého židovského mlékaře Tovjeho, jenž žije se svou manželkou a dcerami v jedné ukrajinské židovské komunitě a vše v jeho životě se točí kolem rodiny a zažitých židovských tradic. Avšak největší starostí je dobře provdat dcery a zajistit jim tak lepší život, než měl on sám. Proto se společně s dohazovačkou snaží dcerám najít vhodné ženichy. Ale ony poruší tradici a muže svých srdcí si najdou samy. Celý příběh je zasazen do Ruska na počátku 20. století, do období velkých antisemitských pogromů a Ruské revoluce 1905–1907. Tovje i jeho blízcí musejí nakonec opustit své domovy a jít vstříc nejistým osudům.

Premiéra Šumaře na střeše se konala v New Yorku v roce 1964 a od té doby patří k těm nejhranějším muzikálům na světě. Je to mnoha cenami ověřená a svými tématy i dnes aktuální podívaná, kterou proslavil nejen silný a moudrý příběh, ale i slavné melodie, k nimž patří bezesporu Tradice, Kdybych tak byl Rothschild a další.

A. Krulíkovská, V. Kryške

Židovské tradice a zvyky

Pro judaismus je dodržování tradic, zvyků a všeho, co je spjaté s židovskou kulturou, velmi důležité.

Všechny tyto zvyky a tradice doprovázejí každodenní život židů a jsou doplněny o specifické znaky. Dodržování zvyků a tradic se projevuje nejen v osobním životě židovské komunity, ale také při bohoslužbách v synagogách, kde se ženy a muži modlí odděleně. Muži jsou povinni nosit v synagogách na hlavách čepičku, tzv. kipu či jarmulku, kterou si nasazují také v tradičních společenských kruzích. V židovské domácnosti se zvyky a tradice projevují mimo jiné vlastnictvím modlitebních knih, šabatových a chanukových svíců, což jsou sedmiramenné svícny symbolizující sedm dní tvoření světa, ale také pohárů na víno na posvěcení svátků. Typické je zachovávání rituální čistoty, co se týče jídla, tzv. **kašrut**. Podle tohoto zvyku se pokrmý dělí na rituálně čisté [povolené] a nečisté [zakázané] a dále pak na masité, mléčné a neutrální. K zakázaným surovinám patří například vepřové maso, plody moře nebo králík. Povolena

zvířata musejí být absolutně zdravá a být zabita předepsaným způsobem, tedy jedním řezem, po němž je z masa odstraněna všechna krev. Důležité je také dodržování dalších zásad, například oddělené míchání mléčné a masité stravy. Židovská kuchyně prostě musí být košer, tedy nezávadná a čistotná.

Největším svátkem judaismu je šabat [v jidiš šábes]. Začíná v pátek večer se západem slunce a končí západem slunce v sobotu. Světí se každý týden a po celých 24 hodin se nevykonává žádná práce. Šabat je pro židy připomínkou stvoření světa, kdy si Hospodin po šesti dnech tvoření odpočinul od své činnosti, a na památku tohoto aktu a předobrazu světa budoucího nepracují, ale prožívají tento den v duchovním spojení s Hospodinem, studiem tóry a čas věnují také rodině. Již v pátek ráno začínají v židovské domácnosti přípravy na šábes.

O. Frydrych, P. Skláravá

Poklidí se celý příbytek, svátečně se prostře stůl a navaří se jídlo na celou sobotu. Muži, ženy i děti si obléknou slavností oblečení, a než vyjde první hvězda, mohou přivítat šábes. Ale ještě než zapadne slunce, sejde se obec v synagoze, kde společnou bohoslužbou zahájí šabat. Zpívají se písně, čtou se žalmy a všichni si přejí šabat šalom [pokojný šabat]. Doma se poté sejde celá rodina u prostřeného stolu. Zpívají píseň Shalom aleichem a rodiče žehnají dětem. Když šabatový obřad skončí, je čas pochutnat si na šábesové večeři. Tradičně je podávána ryba nebo jiné maso, víno nebo hroznová šťáva a chala [sladký chléb připomínající vánočku]. V sobotu ráno a odpoledne se koná bohoslužba v synagoze. Mezitím je čas na další sváteční jídlo, které paní domu připravila už v pátek. Sobota končí, když se na obloze ukáží alespoň tři hvězdy. Ukončení soboty provází tradice zvaná havdala, která má symbolizovat oddělení svátečního dne od všedního a přivítání nového týdne. Havdala se skládá z požehnání pronášeného nad vínem, vonným kořením [směs hřebíčku, skořice a jiného koření, které má připomínat, jak voní země zaslíbená] a havdalovou svíci. Nakonec se s šábesem rozloučí přáním šavua tov [dobrý týden].

V zimě se slaví **chanuka**, svátek světel; je to osmidenní svátek připomínající makabejské povstání ve 2. stol. př. n. l. I židovský čas běží od roku k roku a při oslavách židovského Nového roku **Roš ha-šana** se tradičně podává jablko s medem, což má symbolizovat naději, že příští rok bude sladký jako med. Neodmyslitelným rysem svátku je trubení na beraní roh zvaný šofar. Zvuk rohu má připomínat smlouvu uzavřenou mezi Hospodínem a Izraelem na hoře Sinaj.

Mezi další velice významné tradice patří zařazení jedince do náboženského života. K tomuto účelu slouží tradiční obřízka, kterou se vítají nově narození židovští chlapci, zpravidla osmý den po narození. Obřízka je v judaismu prováděna na znamení uzavření smlouvy s Bohem a je vykonána za přítomnosti rodiny a přátel novorozeněte. Obřízka se skládá z obřadu, během kterého získá obřezaný své hebrejské jméno. Poté, když je rituál dokončen, následuje slavnostní hostina, již se účastní všichni přítomní.

Jedním z nejdůležitějších židovských náboženských obřadů je **bar micva**, kdy se z židovského chlapce stává nábožensky dospělý muž přejímající na sebe veškerou odpovědnost za dodržování všech přikázá-

ní. Předtím než může k obřadu dojít, musí chlapec absolvovat minimálně roční studium. Během studia se jedinec učí hebrejsky a také všem náboženským povinnostem, které bude muset po dosažení dospělosti dodržovat. Podle židovského práva se může chlapec po obřadu bar micva oženit.

Svatba a uzavření manželského svazku jsou posvátné. Obřad a celou svatbu doprovází množství příprav a pevně stanovených tradičních pravidel. Svatbou uzavřou muž se ženou smlouvu o společném soužití, zplodění a vychovávání potomků. Židovská svatba se skládá ze dvou hlavních částí: první část se nazývá krušin neboli zasnubky a druhá část je označována jako nisu'in, tedy samotný sňatek. Svatbu provádí rabín. Nevěště je předložena svatební smlouva, kterou opatruje po celou dobu trvání manželství. Dalším zvykem je, že se svatba provádí pod baldachýnem, který drží čtyři svobodní mládenci. Samotný rituál má také velmi specifické znaky. Nevěsta sedmkrát obejde ženicha a teprve poté započne samotný svatební obřad. Ženich navlékne nevěště prsten na ukazováček a dá jí napít vína; obsah číše musejí oba vypít až do dna. Pohár vína podle tradice symbolizuje manželské štěstí, druhý pohár, ze kterého

se oba napijí jen trochu, symbolizuje nutné manželské a životní strážně. Na konci obřadu ženich rozdupne sklenici, čímž mohou začít velké svatební oslavy a veselí.

Součástí židovského života je samozřejmě i pohřeb. Při posledním rozloučení se zesnulým je nebožtík pohřben v rakvi nebo pouze zahalen do svého modlitebního pláště a oblečen v bílém pohřebním rubáši. Zpopelňování těl zesnulých je v judaismu zakázáno. Podle židovského zákona má být pohřeb nejlépe ještě ten den, kdy dojde k úmrtí. Dalším dodržovaným zvykem je, že si blízcí příbuzní ještě před obřadem natrhnou oblečení jako výraz smutku. Následuje smuteční řeč, kterou na pohřbu pronáší rabín. Poté se celý průvod seřadí, hodnostář pohřebního bratrstva s pokladničkou na milodary jde jako první. Následují jej nejbližší příbuzní zemřelého, po nich procházejí máry, dále představenstvo pohřebního bratrstva a rabín. Na konci průvodu krácejí ostatní zúčastnění, nejdříve muži a až poslední ženy. Když se rakev spustí do hrobu, každý z přítomných na ni vysype tři lopatky hlíny. Poslední fáze obřadu se odehrává v synagoze, ve výjimečných případech také přímo u hrobu. Při odchodu si všichni rituálně umyjí ruce a odeberou se společně na hostinu útěchy.

J. Ferencová, L. Wacławieczová

Režisér Petr Kracik

Šumař je váš první společný projekt České a Polské scény. Budete ve společných projektech pokračovat i v příštích sezónách?

V zásadě ano. Původní záměr čas od času nechat prolnout soubory na společném projektu, jako to bylo v případě České scény a Bajky na inscenaci opery Prodaná nevěsta, se v nastávajících divadelních sezónách objeví jako jeden z umělecko-provozních principů. To znamená, že jedna inscenace z repertoáru České a Polské scény bude vedena jako společný projekt. Vedou nás k tomu omezené prostředky ze strany zřizovatele i stále se zvyšující náklady na vytváření hudebních inscenací. Věřím, že tuto nutnost proměníme v bohatou inscenační zkušenost a umělecko-společenskou spolupráci jednotlivých scén.

Inscenovat jeden z největších světových muzikálů v Těšínském divadle určitě není lehké. V čem spočívala největší úskalí?

Muzikál Šumař na střeše není jen největší ze světových muzikálů, ale jako takový ve svém zpracování vyžaduje vyspělé herecké a pěvecké soubory. A v tomto směru má jak Čes-

ká, tak i Polská scéna velmi bohatou zkušenost. Máme na co navazovat: připomenu jen inscenace Těšínské nebe, Bathoryčka, Kubo, Gazdina roba, Prodaná nevěsta i Šakalí léta. Jejich vysoká profesionalita se stala pozvánkou ke ztvárnění inscenace Šumař na střeše. Tento legendární titul je pověstný nejen melodiemi a ojedinělým tématem, ale i úžasnými rolemi.

Navíc je Těšínské divadlo v České republice vyhlášené a velmi oblíbené svými hudebními inscenacemi.

Budou se inscenace na Polské a České scéně v něčem lišit?

Jak jsem již předtím uvedl, jedná se o jednu inscenaci, kde je shodná režie, výprava, hudební nastudování i choreografie. Jediný rozdíl bude v tom, že každá scéna bude inscenací hrát a zpívat ve svém mateřském jazyce. A pak, jak skromně doufám, tu budou tisíce krásných hereckých a pěveckých nuancí, které přináší nejen dvojí herecké a taneční obsazení, ale především svým způsobem odlišný ansámblův duch obou scén.

E. Adamovská, P. Sklářová, B. Vidomská

Choreografka Gabriela Klusáková

Až doposud jste spolupracovala s Těšínským divadlem jako asistentka choreografa. Co všechno tato profese obnáší?

Asistentka choreografa v sebe obnáša viacero činností. Hlavnou je „čistenie“ choreografií, čiže upresňovanie jednotlivých krokov a pohybov. Do tejto práce taktiež spadá vedenie skúšok, ak sa ich choreograf nedokáže zúčastniť, a tým pádom človek musí byť k dispozícii režisérovi v podstate na každej skúške.

Jak se cítíte v kůži choreografky?

Dá sa povedať, že som na muzikále Šumař na střeše vyrástla a táto téma mi je veľmi blízka. Rola choreografa je pre mňa zatiaľ nová a náročná, keďže v sebe nesie veľa zodpovedosti. Doteraz som mala skúsenosť vytvárať len detské choreografie, takže este stále sa učím. Ale mám veľkú oporu v p. Kracikovi, ktorí má presnú a konkrétnu

predstavu o inscenácii a človek sa do nej musí trafiť. Čo mne veľmi pomáha. A tým mu chcem poďakovať za príležitosť.

Co vám v uměleckém životě přinesla spolupráce s oběma scénami?

Zo začiatku som mala veľký rešpekt spolupracovať s poľskou scénou, keďže hercov som veľmi nepoznala a trochu som mala strach aj z poľštiny. Ale sú to pracovití ľudia a pracuje sa mi s nimi príjemne. A čo sa týka rozdielu s Českou scénou, asi najviac pozorujem v temperamente. Každá scéna ma svoj špecifický štýl hrania. Spolupráca s oboma scénami mi priniesla veľa. Ako som už spomínala, že v tvorbe choreografií sa stále učím, tak každá scéna dala do toho niečo svoje. A pri vytváraní choreografií som sa snažila nájsť pohybový slovník, ktorý bude vyhovovať obom scénam.

P. Sutorý, M. Krzemień, D. Grącz, J. Krupica

Tovje Miroslava Lišky

Stále častěji se vaše jméno objevuje v realizačním týmu inscenací České scény Těšínského divadla. Máte pod palcem korepetice a hudební nastudování. Ne jinak je to u inscenace Šumař na střeše. Ale tentokrát zde ztvárňujete i hlavní roli. Jak se vám to podařilo skloubit dohromady.

Se souborem České scény Těšínského divadla spolupracuji jako korepetitor od roku 2012. Jsem za tuhle příležitost moc rád a myslím si, že taková soustavná práce souboru svědčí. Samotným korepeticím ale předchází pečlivé přípravy, jako např. zkompletovat a připravit notový materiál, porovnat jej s nahrávkou atd. Ale hlavně... než něco začnu učit ostatní kolegy, musím si to nastudovat sám. Šumař na střeše patří k mým oblíbeným muzikálům, ovšem nepatří k nejjednodušším. Proto jsme začali s přípravami půl roku před premiérou. Na jaře roku 2020, kdy se kvůli covidu uzavřela divadla veřejnosti, jsme začali pilně korepetovat. Pěkně s rouškami a štíty. Věřím, že díky tomuto časovému náskoku se mi podařilo skloubit tyto dva náročné úkoly dohromady.

Zpěv je obor, který jste vystudoval na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Co vám při práci na roli Tovjeho dalo víc zabrat, pěvecká nebo herecká stránka postavy?

Muzikál je podle mě komplexní žánr. Na muzikálové herce jsou kladeny vysoké nároky. Musejí být dobří činoherci, zpěváci i tanečníci zároveň. Snažil jsem se tedy věnovat stejně velké úsilí všem stránkám postavy. Tedy až na ten tanec, který po mně paní choreografka moc nevyžadovala. Naštěstí.

A řeknete nám, jak Miroslav Liška pracoval na roli Tovjeho? Nemohu neprozradit, že jste Tovjemu věnoval i čas prázdninový...

V minulosti se mi stalo, že jsem se věnoval kolegům, korepetoval a studoval s nimi jejich party. A když potom byla ověřovací zkouška, tak jediný, kdo neuměl svůj part, jsem byl já. Zkrátka a dobře jsem zapomněl věnovat se taky trochu sobě. Aby nic takového nenastalo při zkoušení tak těžké úlohy, jako je role Tovjeho, rozhodl jsem se naučit se všechny písně v období divadelních prázdnin. A taky mi prázdniny daly čas

přemýšlet o tom, v čem jsme si s Tovjem podobní? Oba milujeme život, lidi a ze všeho nejvíc své blízké, svou rodinu. Oba jsme věřící. Ale v situaci, kdy se Tovje rozhoduje mezi Bohem a vlastní dcerou, se naše společné vnímání světa rozchází. Takže divadelní prázdniny v divadle nejsou pro mě nic neobvyklého, protože dělám „svou práci“ opravdu hodně rád.

Hodně štěstí!

Mazel tov!

Ať žijem!

L'Chaim!

M. Liška

T. W. Przybyła

M. Píkus

Recepty

z židovské kuchyně

ŠOULET

[klasický židovský pokrm z luštěnin]

Hrách propláchneme a namočíme ho asi na 4 hodiny do studené vody. V této vodě ho pak uvaříme doměkka a scedíme. Kroupy dokonale propláchneme, vsypeme do většího množství osolené vody a také je uvaříme doměkka. Uvařené kroupy scedíme, zchladíme studenou vodou a necháme okapat. Mezitím očistíme cibuli a česnek. Česnek prolisujeme a cibuli nakrájíme nadrobno. Na pánvi rozpálíme olej a cibuli na něm pomalu smažíme dozlatova. Kroupy promícháme s hrachem, přidáme česnek, podle chuti směs osolíme, opepříme, přidáme majoránku a část smažené cibule. Pekáček vymažeme máslem nebo tukem, rozetřeme do něj směs, zakapeme zbylým olejem s cibulkou a zapečeme v horké troubě. Pečeme přibližně na 190 °C. Do šouletu zapékáme maso nebo jej podáváme samotný se zeleninovým salátem.

- sůl
- 200 g krup
- mletý černý pepř
- 2 stroužky česneku
- 1 lžička majoránky
- 250 g hrachu
- 4 lžíce oleje
- 2 ks cibule
- tuk na vymazání

Šéf obchodu a marketingu Kateřina Mertha
Vedoucí dekorační dílny Kristina Libosková
Vedoucí krejčovny Karin Szostoková
Vedoucí vlásenkárny Šárka Szeligová
Šéf jevištního provozu Roman Sekula
Šéf úseku zvukařů a osvětlovačů Vladimír Rybář
Vedoucí úseku rekvizit Josef Kurek
Rekvizity Ivana Kolondrová
Vlásenky Pavla Cwiertková
Garderoba Jana Černá / Monika Minarzová
Světla Robert Kurkiewicz / Dariusz Molicki
Zvuk Wojciech Bielach / Łukasz Orszulik
Jevištní technika
Jiří Gebhart / Jiří Ponča
Roman Szarowski / Jindřich Tesarczyk
Redakce programu Alice Olmová
Jazyková korektura Martina Bojdová

Foto Miroslav Pawelek / Karin Dziadková
Grafický zlom Iva Lupková
Tisk ProPrint Český Těšín, spol. s r. o.
Vydalo Těšínské divadlo Český Těšín,
příspěvková organizace

*Nositelé autorských práv k dílu zastupuje
DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z. s.,
Krátkého 143/1, 190 03 Praha 9 – Vysočany*

Z. Hrabal

Z. Klusák, M. Liška

Těšínské divadlo

Ostravská 67, 737 35 Český Těšín

tel.: +420 558 746 022/23

e-mail: obchodni@tdivadlo.cz

www.tdivadlo.cz

Pokladna a informační centrum TD

náměstí ČSA 1222/10, Český Těšín

Prodej vstupenek v Těšínském divadle

hodinu před představením

Č E Š K Ý T Ě Š Í N

Moravskoslezský
kraj

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

